

Kadîm Hadis Birikimini Anlamak...

Günümüz ilim ve hadis ehli tarihte görülmedik derecede imkân sahibi olmasına rağmen, ilmî anlamda da bir o kadar yüzeysellik illeti ile mücadele etmektedir. Resmî ve gayr-i resmî dinî eğitim kurumları muhteşem binalara ve olağanüstü imkânlara sahip; ne var ki, dinî eğitimin en temel gereklerini bile yerine getirebilmekten veya gelecek nesillere bunu aktarabilmekten hızla uzaklaşmaya da devam etmektedir.

İmkân ve alınan netice arasındaki öngörülemez uçurum, elbette modernleşme döneminde ‘eksik kalan’ nedir, sorusunu bizim sürekli gündemde tutmamızı sağlamıştır. Hiç şüphesiz, son çeyrekte İslâm dünyasında yaşanan gelişmeler, yapılan hatalara daha fazla dikkat çekilmesine vesile oldu. Günümüz iletişim vasıtalarının artması ve kullanımının yaygınlaşması, yapılanların da – olumlu veya olumsuz- çok hızlı bir şekilde ülke ve medeniyet sınırlarını zorlayan bir tarzda yaygınlaşmasını beraberinde getirdi.

Yaşanılan gerçeklik, kadîm olanın ‘yaşanılan gerçeklik’ olmasına asla fırsat vermeyecek derecede hızla değişip dönüşüyor. Bu değişim ve dönüşüme, bir başka ifade ile yok oluşa karşı yapabileceğimiz tek şey, kadîm evrensel değerlerimizi korumak ve onun ‘huzur ve sükûnu’una sığınmaktır. Yapılması gereken bu olmasına rağmen, İslâm dünyasının bu gün için, artık en önemli sorunu, bölge ve ülke farkı olmaksızın kadîm mirasımızı anlayıp bir toplumsal değer olarak topluma sunma imkânına sahip ‘ulemâ’ taifesinin olmayışı veya gelecek için bu eksikliğin bir ‘endişe’ sebebi olarak görülmeşiştir.

Kadîm birikimi bize ‘olduğu gibi’ sunan en temel kaynaklar elbette, temel hadis kaynaklarımızdır. Ne var ki, bugün alanın uzmanı akademisyen veya ilim ehli olduğunu iddia eden kesimler bile, bırakalım bu kaynakları anlayıp içselleştirerek ve buradan toplum için teklifler sunmayı, ona ulaşabilecek dil ve tasavvur birikimine dahi sahip değildir. Oysa yapılması gereken, hangi alana ait olursa olsun, erdemli toplumun inaşasını geçmişte gerçekleştirmiş ‘kurucu metinler’imizin bugün için de aynı kuruculuk fonksiyonlarına, ulemanın eliyle, kavuşturulmasıdır.

Ancak, bilinmelidir ki, kurucu metinlerin veya medresenin dili, parçacı, yüzeysel, propaganda amaçlı seçmecî bir tavırla anlaşılamayacak kadar iç örgüsü kuvvetli bir dildir. Bugünün akademyasının, bu dili ve derinliği keşf edecek kadar sabrı ve zamanı bulunmadığı için, sözü edilen imkânlar; fizikî ve maddî kolaylıklar, en mükemmel noktaya ulaşmış olsa da, kavrayış düzeyimiz, huzurlu bir toplum inşa etmeye imkân vermemektedir.

Biz de *Hadis Tetkikleri Dergisi (HTD)* olarak bilginin keşfi ve ardından ‘yeni durum muvâcehesinde’ keşfedilen kadîm hakikatin yeniden ifadesi için bir plâtförüm orma arzusu ile yayım hayatımızı sürdürüyoruz. En azından akademik anlamda, geçmiş ile gelecek arasında bir köprü olmak, kadîm birikimimiz adına bir umut, gelecek nesillerimiz adına bir ışık olmak için çaba harcıyoruz. Hakikatlerin ve doğruların ömrünün bir gün bile sürmediği günümüzde, ‘mutlak hakikatin’ zaman ve mekân üstü hâkimiyeti için temel kaynaklarımızı keşfedip, bugüne sunmak uğruna geleceğe yatırım yapmak ve kadîmi keşfin yöntemleri üzerinde dikkatleri teksif etmek istiyoruz.

Bu bağlamda, *Hadis Tetkikleri Dergisi’nin (HTD)* bu sayısında da kadîm hadis mirasının doğru anlaşılmasına yönelik çabaların ortaya konulmaya çalışıldığı bir muhteva ile huzurlarınızdayız. Yayınladığımız bilimsel etkinliklerin farkı düşünsel duruşları temsil etmesi, elbette, akademinin bir gereğidir ve doğru anlama iddiası bu sayede test edilmiş olacaktır.

Doğruya ulaşma çabalarına verdiğimiz öneme bir kez daha vurgu yaparak, *Hadis Tetkikleri Dergisi’nin* bu sayısında, makaleler bölümünde ilk olarak; Câhiliyye dönemindeki nübüvvet anlayışına dair bir tetkike, ikinci olarak; hadislerin vârid olduğu ortamlara dair bir araştırmaya, üçüncü olarak farklı ilmi ortamlarda yetişmiş bir âlimin hadis usulü hakkındaki görüşlerine dair bir tetkike, dördüncü olarak Allah Resûlü’ne yönelik Kur’ân’da yer alan emir ve nehiylere yönelik bir çalışmaya, beşinci olarak da *Sahîh-i Buhârî’*deki bab başlıklarına dair bir araştırmaya yer verdik.

Ayrıca, *Hadis Tetkikleri Dergisi’nin* her sayısında olduğu gibi bu sayısında da güvenilir hadis kaynaklarındaki hadislere yönelik ‘modern dönem’ eleştirilerin mahiyetine dair bir çeviriye yer verdik. Yine, bu sayımızda da Fas’lı âlimlerin hadis ilimlerine katkısı ve birisi Türkiye’den, birisi Pakistan’dan iki önemli İslâm âliminin vefeyâtı da bu sayımızın içeriğindeki çalışmalar arasındadır. Kitap tanıtımları, literatürü ve hadise dair etkinlikler de yine bu sayımızda bulacağınız bilgilendirici mütalaalardır.

On yedinci yılımızın ilk sayısıyla birlikte, daha heyecanlı ve daha bilinçli biçimde, pek çoğu *HTD* ekibinin elinde ve sayfalarında yetişmiş genç araştırmacılarımızın sesi ve kalemi olmaya devam edeceğiz. Nice yeni sayılarımızla görüşmek dileğiyle...

Saygılarımızla...

İbrahim HATİBOĞLU